

De Sont of Mjoezik

MARIA ZANDVLIET

Sommige musicals laat je beter gewoon met rust

Aïcha Mouhamou
Gezien op 02 augustus 2024
Basisschool Kroonlaan, Oostende, in het kader van TAZ 2024

‘The Sound of Music’, een film van Robert Wise naar een Broadway-musical uit 1959 is één van de allergrootste klassiekers binnen het genre van de musicalfilm. Hoewel de film al zo’n 65 jaar oud is, vond Maria Zandvliet het toch nog steeds de moeite waard om over deze film, en dan vooral over het personage van Maria, dat Julie Andrews speelde, een voorstelling te maken. Het blijkt een ware kinderdroom. Maar moet elke kinderdroom (en de latere teleurstelling) echt op de planken?

09 AUGUSTUS 2024

De Amsterdamse Maria Zandvliet rondt dit jaar haar master af aan de dramaopleiding van KASK en het Conservatorium in Gent. ‘De Sont of Mjoezik’ is haar afstudeervoorstelling. Deze voorstelling, met veel tekst, maar uiteraard ook zang is zo goed als volledig gebaseerd is op de film.

Zandvliet wacht ons op als we binnenkomen en monstert ons met een priemende blik terwijl ze zich lijkt op te warmen. Ze ziet er niet uit, met haar wit ‘marcelleke’, haar al te grote witte turnbroek en witte sportkousen: je zou zweren dat ze een scholier in verplicht turnuniform was.

Bij haar inleiding op de voorstelling geeft ze meteen iets prijs over zichzelf. Ze situeert de film maar benadrukt vooral haar bewondering voor het hoofdpersonage, de gouvernante Maria. Zandvliet komt pittig maar ook belerend en enigszins *cringe* over. Ze dreigt bovendien de hele film af te spelen; drie uur duurt die, zegt ze er nog bij. Het doet me denken dat deze introductie al deel uitmaakt van de voorstelling. Veel tijd om hierover na te denken is er niet, want het licht gaat uit. Op een klein scherm, vlak voor de eerste rij toeschouwers begint de film te lopen.

Bij de eerste evergreen, ‘The hills are alive’, trekt Zandvliet het kleine scherm achterwaarts tot tegen het grotere scherm achter de speelruimte dat de film nu

groot toont. Dramatisch transformeert Zandvliet in het personage Maria – ze heeft ook min of meer hetzelfde seksloze, korte kapsel - en zingt het nummer mee. Ze volgt de film vanaf nu op de voet. Gelukkig koos ze er wel voor om de film geregeld snel door te spoelen, zodat het tempo behouden blijft.

Vraag is natuurlijk waarom ze de titel fonetisch spelt, als ze die toch zo trouw wil blijven. Ze schrijft ze zoals een Nederlands kind van een jaar of zes-zeven dat zou doen. Inderdaad duikt plots een film op waarin we de kleine Zandvliet zelf zien terwijl ze 'Do-Re-Mi' nazingt, het lied waarmee Andrews de kinderen van Kapitein von Trapp muziek bijbrengt. Maar ook eerder al bleek waarom Zandvliet de film zo letterlijk na wil spelen: het was haar kinderdroom om het personage Maria te zijn.

Of ook: om een moeder als Maria te hebben. In een sleutelscène in de film verklaren Andrews en Christoph Plummer als von Trapp elkaar de liefde. Net dan trekt Zandvliet het kleine schermpje waarmee alles begon weer naar voor zodat ze Plummer wegsnijdt uit het beeld. Ze wil Maria voor zich alleen!

Zo vraagt Zandvliet zich af wat het betekent om vrouw te zijn, of beter, 'ideale' vrouw' te zijn.

Naar het einde van de voorstelling slaat die bewondering en liefde echter compleet om. In een plotse monoloog die los staat van de film richt Zandvliet zich tot de 'slechte' barones in de film, de vrouw waar von Trapp mee had moeten trouwen. Zo vraagt Zandvliet zich af wat het betekent om vrouw te zijn, of beter, 'ideale' vrouw' te zijn.

Aan het einde van de voorstelling volgt een tweede monoloog, ditmaal in het Nederlands, na een uur Engels. Daarin richt Zandvliet zich woedend tegen het filmpersonage Maria. Ooit bewonderde ze haar, maar zo zadelde Andrews Zandvliet op met een onmogelijk vrouwbeeld, waar ze vruchteloos aan probeerde te voldoen. Ze bekritiseert het gebrek aan realisme ervan nu ze ziet wat een vrouw of moeder écht is. Het stuk eindigt met een rauwe, duivelse versie van 'The Hills Are Alive' waarin Zandvliet al haar gal spuwt.

Ik verlaat de zaal met een gevoel van ongeloof. Hoewel ik het potentieel van Maria Zandvliet erken en haar musicalstem waardeer, blijf ik perplex over wat ik heb gezien. Ik vraag me vooral af waarom dit een voorstelling moest worden? Was dit verhaal niet beter als een dagboekpassage bewaard gebleven? Ik mis ook elke vorm van originaliteit na al wat over deze 65 jaar oude film al gezegd en geschreven is, met inbegrip van de kritiek waar Zandvliet lucht aan geeft. Wat 'De Sont of Mjoezik' wel laat zien is dat Zandvliet zingen en spelen kan. De rest van de voorstelling blijft helaas ver achter.